

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 20 декември 2011 година

относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес

(нотифицирано под номер C(2011) 9380)

(текст от значение за ЕИП)

(2012/21/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 106, параграф 3 от него,

като има предвид, че:

- (1) Член 14 от Договора изисква, без да се засягат членове 93, 106 и 107 от Договора, Съюзът да използва своите правомощия по такъв начин, че да осигури извършването на услуги от общ икономически интерес на основата на принципи и условия, които да им позволяват да изпълняват своите задачи.
- (2) За да могат определени услуги от общ икономически интерес да се извършват въз основа на принципи и при условия, които да им позволяват да изпълняват своите задачи, може да се окаже необходима финансова подкрепа от държавата, предназначена да покрие някои или всички специфични разходи, възникващи от задълженията за предоставяне на обществена услуга. В съответствие с член 345 от Договора, както е тълкуван от Съда на Европейския съюз, няма значение дали такива услуги от общ икономически интерес се извършват от публични или от частни предприятия.
- (3) Член 106, параграф 2 от Договора постановява в това отношение, че предприятията, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес или които имат характер на фискален монопол, се подчиняват на разпоредбите, съдържащи се в Договора, и в частност на правилата за конкуренцията, доколкото прилагането на тези правила не пречатства юридически или фактически изпълнението на възложените задачи. Това обаче не следва да засяга развитието на търговията до степен, която би била в противоречие с интересите на Съюза.

- (4) В своето решение по делото *Altmark* ⁽¹⁾ Съдът на Европейския съюз постанови, че компенсацията за обществена услуга не представлява държавна помощ по смисъла на член 107 от Договора, при условие че са изпълнени четири кумулативни критерия. Първо, за получаващото предприятие трябва в действителност да съществуват задължения за изпълнение на обществена услуга и задълженията трябва да са ясно определени. Второ, параметрите, въз основа на които се изчислява компенсацията, трябва да бъдат установени предварително по обективен и прозрачен начин. Трето, компенсацията не трябва да надвишава това, което е необходимо за покриване изцяло или частично на разходите, възникнали при изпълнението на задълженията, свързани с предоставянето на обществената услуга, като се отчитат съответните приходи и приемлива печалба. И накрая, когато предприятието, което трябва да изпълнява задължения за обществена услуга, в конкретен случай не е избрано вследствие на процедура за възлагане на обществена поръчка, която би позволила да бъде избран оферентът, който е в състояние да предостави тези услуги на най-ниската цена за общността, равнището на нужната компенсация трябва да се определи въз основа на анализ на разходите, които би направило едно типично предприятие, добре управлявано и снабдено с достатъчно оборудване.
- (5) Когато тези критерии не са спазени, но общите условия за приложимост на член 107, параграф 1 от Договора са спазени, компенсацията за обществена услуга представлява държавна помощ и се подчинява на членове 93, 106, 107 и 108 от Договора.
- (6) В допълнение към посоченото решение, три инструмента са от значение за прилагането на правилата за държавна помощ към компенсации, дадени за предоставянето на услуги от общ икономически интерес:

- a) ново съобщение относно прилагането на правилата на Европейския съюз за държавна помощ към

⁽¹⁾ Дело C-280/00, *Altmark Trans GmbH u Regierungspräsidentium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, (2003 г.), Сборник I-7747.

компенсация, дадена за предоставяне на услуги от общ икономически интерес ⁽¹⁾, което пояснява прилагането на член 107 от Договора и критериите, установени в решението по делото *Altmark* за такава компенсация;

- б) нов регламент, който Комисията възнамерява да приеме, относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора към минималната помощ за предоставяне на УОИИ, с който се определят някои условия, включително размера на компенсацията, при които се счита, че компенсациите за обществена услуга не отговарят на всички критерии на член 107, параграф 1;
- в) преразгледана рамка за държавна помощ под формата на компенсация за обществени услуги ⁽²⁾, която посочва как Комисията ще анализира случаите, които не са обхванати от настоящото решение и поради това за тях трябва да се подаде уведомление до Комисията.
- (7) Решение 2005/842/ЕО на Комисията от 28 ноември 2005 г. относно прилагането на член 86, параграф 2 от Договора за ЕО за държавната помощ във вид на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес ⁽³⁾ определя смисъла и степента на изключението по член 106, параграф 2 от Договора, както и определя правилата, които имат за цел да направят възможен ефективен мониторинг на изпълнението на критериите, посочени в тази разпоредба. Настоящото решение заменя Решение 2005/842/ЕО и определя условията, при които държавната помощ във вид на компенсация за услуга от общ икономически интерес не подлежи на изискването за предварително уведомяване от член 108, параграф 3 от Договора, тъй като тя може да се счита за съвместима с член 106, параграф 2 от Договора.
- (8) Такава помощ може да се счита за съвместима само ако се предоставя с цел да се гарантира предоставянето на услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора. От съдебната практика е ясно, че при липса на секторни правила на Съюза, уреждащи този въпрос, държавите-членки разполагат с голяма свобода при дефинирането на услугите, които могат да бъдат класифицирани като услуги от общ икономически интерес. Ето защо задачата на Комисията е да гарантира, че няма видима грешка при определянето на услугите от общ икономически интерес.
- (9) При условие че са спазени известен брой условия, компенсация в ограничен размер, предоставена на предприятия, натоварени с предоставянето на услуги от общ икономически интерес, не засяга развитието на търговията и конкуренцията до такава степен, че да противоречи на интересите на Съюза. Ето защо следва да не се изисква да
- се изпраща уведомление за индивидуална държавна помощ за компенсация, по-ниска от определен годишен размер на компенсация, при условие че са спазени изискванията на настоящото решение.
- (10) Предвид развитието на търговията в Съюза по отношение на предоставянето на услуги от общ икономически интерес, изразено например чрез интензивно развитие на мултинационални доставчици в редица сектори, които са от голямо значение за развитието на вътрешния пазар, е уместно да се определи по-нисък лимит за размера на компенсация, която може да бъде изключена от изискването за уведомление в съответствие с настоящото решение, отколкото лимита, установен в Решение 2005/842/ЕО, като в същото време се даде възможност размерът да се изчислява като средногодишен за периода на възлагането.
- (11) Болниците и предприятията за социални услуги, на които са възложени задачи от общ икономически интерес, имат специфични характеристики, които трябва да бъдат отчитани. По-специално следва да се вземе предвид фактът, че при сегашните икономически условия и на сегашния етап на развитие на вътрешния пазар за социалните услуги може да е необходим размер на помощ над прага, посочен в настоящото решение, за да се компенсират разходите за обществена услуга. По-голям размер на компенсация за социални услуги така не води непременно до по-голям риск от нарушаване на конкуренцията. Съответно предприятията, отговарящи за социални услуги, включително предоставянето на социално настаняване на граждани или групи от граждани в неравностойно социално положение, които поради ограничена платежоспособност нямат възможност да намерят жилище по пазарни условия, следва също да се ползват с освобождаване от изискването за уведомяване, предоставено с настоящото решение, дори и ако размерът на компенсацията, която получават, надвишава общия праг за компенсация, предвиден в настоящото решение. Същото следва да се прилага и за болници, предоставящи медицинско обслужване, включително, където е възможно, спешно обслужване и допълнителни услуги, пряко свързани с основните им дейности, в частност в областта на научните изследвания. За да извлекат полза от освобождаването от изискването за уведомяване, социалните услуги следва да бъдат ясно определени услуги, които посрещат социални нужди, свързани със здравеопазването и дългосрочните грижи, грижите за децата, достъпа до пазара на труда и реинтегрирането в него, социалното жилищно настаняване и грижите и социалното приобщаване на уязвимите групи.
- (12) Степента, до която определени мерки за компенсация засягат търговията и конкуренцията, зависи не само от средния годишен размер на компенсацията, получена за година и за съответния сектор, но и от общата продължителност на възлагането. Следователно, освен ако по-дълъг срок не е обоснован от необходимостта от значителни инвестиции, например в областта на социалното настаняване, прилагането на настоящото решение следва да бъде ограничено за срокове на възлагане, които не надхвърлят 10 години.

⁽¹⁾ ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 15.

⁽³⁾ ОВ L 312, 29.11.2005 г., стр. 67.

- (13) За да се прилага член 106, параграф 2 от Договора, на въпросното предприятие трябва да бъде специално възложено от държавата-членка да извършва определена услуга от общ икономически интерес.
- (14) За да се осигури изпълнението на критериите, посочени в член 106, параграф 2 от Договора, е необходимо да се установят по-точни условия, които трябва да бъдат изпълнени във връзка с възлагането на извършването на услуги от общ икономически интерес. Размерът на компенсацията може да бъде точно изчислен и проверен само ако задълженията за предоставяне на обществени услуги, възложени на предприятията, и всички задължения, възложени на държавата, са ясно определени в един или повече актове на компетентните публични органи в съответната държава-членка. Формата на инструмента може да варира в различните държави-членки, но в него следва да се уточняват поне съответните предприятия, точното съдържание и продължителност на наложените задължения за обществена услуга, както и съответната територия, където е приложимо, предоставянето на всякакви изключителни или специални права, и да са описани компенсационният механизъм и параметрите за определяне на компенсацията и за избягване и възстановяване на всяка възможна свръхкомпенсация. За да се гарантира прозрачност във връзка с прилагането на настоящото решение, в акта на възлагането следва да се прави и позоваване на него.
- (15) С цел да бъдат избегнати неоправдани нарушения на конкуренцията, компенсацията не следва да надвишава необходимото за покриване на нетните разходи, направени от предприятието за извършването на услугата, като към тях се добавя разумна печалба.
- (16) Компенсацията, извън това, което е необходимо, за да се покрият нетните разходи, направени от съответното предприятие за извършването на услугата, не е необходима за извършване на услугата от общ икономически интерес и следователно представлява несъвместима държавна помощ и следва да бъде върната на държавата. Компенсацията, предоставена за извършване на услуга от общ икономически интерес, но в действителност използвана от съответното предприятие, за да извършва дейност на друг пазар за цели, различни от посочените в акта на възлагане, не е необходима за извършване на услугата от общ икономически интерес и следователно може също да представлява несъвместима държавна помощ, която следва да бъде върната на държавата.
- (17) Нетният разход, който трябва да бъде взет предвид, следва да бъде изчислен като разликата между разхода, направен за извършването на услугата от общ икономически интерес и прихода, получен от услугата от общ икономически интерес или, алтернативно, като разликата между нетния разход при функциониране със задължение за обществена услуга и нетния разход или печалба при функциониране без задължение за обществена услуга. По-специално, ако задължението за обществена услуга води до намаляване на прихода, например поради регулирани тарифи, но не засяга разходите, следва да бъде възможно да се определи нетният разход, направени при изпълнението на задължението за обществена услуга въз основа на пропуснатия приход. За да се избегнат неоправдани нарушения на конкуренцията, всички приходи, получени от услугата от общ икономически интерес, тоест всички приходи, които доставчикът не би получил, ако не му бе възложено задължението, следва да се вземат предвид за целите на изчисляването на размера на компенсацията. Ако въпросното предприятие притежава специални или изключителни права, свързани с дейности, различни от услуга от общ икономически интерес, за която помощта е предоставена, които генерират печалба, надвишаваща разумната печалба, или се ползва от други предимства, предоставени от държавата, те следва да бъдат включени в неговия приход, независимо от класифицирането им за целите на член 107 от Договора.
- (18) Разумната печалба следва да бъде определена като възвръщаемостта на капитала, изразена в проценти, в която е взета предвид степента на поетия риск или липсата на риск. Процентът на възвръщаемост на капитала следва да се определи като вътрешен процент на възвръщаемост, който предприятието получава от инвестирания капитал за периода на възлагане.
- (19) Печалба, която не превишава съответния суапов процент плюс 100 базисни пункта, следва да не бъде смятана за неразумна. В този контекст за съответния суапов процент се смята процентът на възвръщаемост за безрискова инвестиция. Премията от 100 базисни пункта служи наред с другото за компенсиране на ликвидния риск, свързан с предоставянето на капитал, който е използван за функционирането на услугата през периода на възлагане.
- (20) В случаите, в които предприятието, на което е възложена услугата от общ икономически интерес, не поема значителен търговски риск, например защото разходите, които прави при извършването на услугата са напълно компенсирани, печалбите, надхвърлящи показателя от съответния суапов процент плюс 100 базисни пункта, следва да не бъдат смятани за разумни.
- (21) Ако поради специфични обстоятелства не е уместно да се използва процентът на възвръщаемост на капитала, държавите-членки трябва да могат да разчитат на други показатели за равнището на печалбата, за да определят каква следва да бъде разумната печалба, като средната възвръщаемост на собствения капитал, възвръщаемостта на вложения капитал, възвръщаемостта на активите или възвръщаемостта на продажбите.
- (22) Когато се определя какво означава разумна печалба, държавите-членки следва да могат да въведат стимулиращи критерии, свързани по-специално с качеството на предоставената услуга и ползите от производствената ефективност. Увеличената ефективност не следва да бъде за сметка на качеството на предоставената услуга. Например държавите-членки следва да могат да зададат в акта на възлагане цели за производствена ефективност, при което равнището на компенсация се обвързва със степента, до която са постигнати целите. В акта на възлагане може да

се предвиди, че ако предприятието не постигне целите, компенсацията се намалява, като се прилага метод за изчисляване, уточнен в акта на възлагане, а ако обаче предприятието надхвърли целите, компенсацията може да се увеличи съгласно метод, уточнен в акта на възлагане. Възнаграждението за постигната увеличена производствена ефективност следва да се определи на такова равнище, че да се позволи балансираното ѝ споделяне между предприятието и държавата-членка и/или потребителите.

- (23) Член 93 от Договора представлява *lex specialis* по отношение на член 106, параграф 2 от Договора. В него се установяват правилата, приложими за компенсацията за обществена услуга в сектора на наземния транспорт. Член 93 се тълкува в Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета ⁽¹⁾, в който се посочват правилата, приложими за компенсация за задължения за обществена услуга в пътнически превоз. Държавите-членки го прилагат по собствено усмотрение към вътрешноводния пътнически превоз. В Регламент (ЕО) № 1370/2007 се освобождава от задължение за уведомяване съгласно член 108, параграф 3 от Договора всяка компенсация в сектора на наземния транспорт, която изпълнява условията по посочения регламент. В съответствие с решението по делото *Altmark* компенсацията в сектора на наземния транспорт, при която не са спазени разпоредбите на член 93 от Договора, не може да бъде обявена за съвместима с Договора въз основа на член 106, параграф 2 от Договора или въз основа на която и да е друга разпоредба от Договора. Следователно настоящото решение не се прилага към сектора на наземния транспорт.
- (24) За разлика от наземния транспорт секторите на морския и въздушния транспорт са предмет на член 106, параграф 2 от Договора. Някои правила, приложими за компенсацията за обществена услуга в секторите на морския и въздушния транспорт, са посочени в Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността ⁽²⁾ и в Регламент (ЕИО) № 3577/92 на Съвета от 7 декември 1992 г. относно прилагането на принципа за свободно предоставяне на услуги в областта на морския превоз в рамките на държавите-членки (морски каботаж) ⁽³⁾. Обаче за разлика от Регламент (ЕО) № 1370/2007 тези регламенти не се позовават на съвместимостта на възможните елементи на държавна помощ, нито съдържат изключение от задължението за уведомяване съгласно член 108, параграф 3 от Договора. Следователно настоящото решение следва да се прилага при компенсация за обществена услуга в секторите на въздушния и морския транспорт, при условие че в допълнение към изпълнението на условията, посочени в настоящото решение, тази компенсация съответства също така на секторните правила, съдържащи се в регламенти (ЕО) № 1008/2008 и (ЕИО) № 3577/92, когато е приложимо.

- (25) В специфичните случаи на компенсация за обществена услуга за въздушни или морски връзки към острови и за летища и пристанища, които представляват услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора, е целесъобразно да се предвидят прагове въз основа на средния брой пътници на година, тъй като това по-точно отразява икономическата реалност на тези дейности и тяхното естество на услуги от общ икономически интерес.
- (26) Изключението от изискването за предварително уведомление за определени услуги от общ икономически интерес не изключва възможността държавите-членки да уведомяват за специфичен проект за помощ. Ако е подадено такова уведомление или ако Комисията оценява съвместимостта на специфична мярка за помощ вследствие на жалба или *ex officio*, Комисията ще прецени дали са изпълнени условията от настоящото решение. Ако това не е така, мярката ще се оценява в съответствие с принципите на Съобщението на Комисията относно рамката за държавна помощ под формата на компенсация за обществена услуга.
- (27) Настоящото решение следва да се прилага, без да се засягат разпоредбите на Директива 2006/111/ЕО на Комисията от 16 ноември 2006 г. относно прозрачността на финансовите отношения между държавите-членки и публичните предприятия, както и за финансовата прозрачност в определени предприятия ⁽⁴⁾.
- (28) Настоящото решение следва да се прилага, без да се засягат разпоредбите на Съюза в областта на конкуренцията, и по-специално членове 101 и 102 от Договора.
- (29) Настоящото решение следва да се прилага, без да се засягат разпоредбите на Съюза в областта на обществените поръчки.
- (30) Настоящото решение следва да се прилага, без да се засягат по-строгите разпоредби, свързани със задълженията за обществена услуга, съдържащи се в секторното законодателство на Съюза.
- (31) Следва да бъдат установени преходни разпоредби за индивидуална помощ, предоставена преди влизането в сила на настоящото решение. Схемите за помощ, въведени в съответствие с Решение 2005/842/ЕО преди влизането в сила на настоящото решение, следва да продължат да бъдат съвместими с вътрешния пазар и да бъдат освободени от изискването за уведомяване за допълнителен срок от две години. Помощ, предоставена преди влизането в сила на настоящото решение, която не е била предоставена в съответствие с Решение 2005/842/ЕО, но отговаря на посочените в настоящото решение условия, следва да е съвместима с вътрешния пазар и да се освободи от изискването за уведомяване.

⁽¹⁾ ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3.

⁽³⁾ ОВ L 364, 12.12.1992 г., стр. 7.

⁽⁴⁾ ОВ L 318, 17.11.2006 г., стр. 17.

(32) Комисията възнамерява да преразгледа настоящото решение пет години след влизането му в сила,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Предмет

С настоящото решение се определят условията, при които държавната помощ във вид на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес, е съвместима с вътрешния пазар и изключена от изискването за уведомяване, посочено в член 108, параграф 3 от Договора.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящото решение се прилага за държавната помощ във вид на компенсация за обществена услуга, предоставена на предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора, която попада в една от следните категории:

а) компенсация, която не надвишава размер от 15 млн. EUR на година за предоставянето на услуги от общ икономически интерес в области, различни от транспорт и транспортна инфраструктура;

когато размерът на компенсацията варира по време на периода на възлагане, годишният размер се изчислява като средноаритметичната стойност на годишните размери на компенсацията, която се очаква да бъде получена през периода на възлагане;

б) компенсация за предоставяне на услуги от общ икономически интерес от болници, предоставящи медицинско обслужване, включително, според случая, спешно обслужване; извършването на допълнителни дейности, пряко свързани с основните дейности, особено в областта на научните изследвания, не предотвратява обаче прилагането на настоящия параграф;

в) компенсация за предоставяне на услуги от общ икономически интерес за посрещане на социални нужди във връзка със здравеопазването и дългосрочните грижи, грижите за децата, достъпа до пазара на труда и реинтегрирането в него, социалното жилищно настаняване и грижите и социалното включване на уязвимите групи;

г) компенсация за предоставяне на услуги от общ икономически интерес във връзка с въздушни или морски връзки към острови, за които средният годишен трафик през двете финансови години, предшестващи годината на възлагане на услугата от общ икономически интерес, не надвишава 300 000 пътници;

д) компенсация за предоставяне на услуги от общ икономически интерес във връзка с летища и пристанища, за които средният

годишен трафик през двете финансови години, предшестващи годината на възлагане на услугата от общ икономически интерес, не надвишава 200 000 пътници за летищата и 300 000 пътници за пристанищата.

2. Настоящото решение се прилага само когато срокът, за който на дадено предприятие се възлага извършването на услугата от общ икономически интерес, не надвишава 10 години. Когато срокът на възлагане надвишава 10 години, настоящото решение се прилага само в степента, в която от доставчика на услуги се изискват значителни инвестиции, които трябва да бъдат амортизирани през по-дълъг период от време в съответствие с общоприетите счетоводни принципи.

3. Ако по време на периода на възлагане престанат да бъдат спазвани условията за прилагането на настоящото решение, за помощта се изпраща уведомление в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора.

4. В областта на въздушния и морския транспорт настоящото решение се прилага само за държавна помощ във вид на компенсация за обществени услуги, предоставена на предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора, която е в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008 и съответно Регламент (ЕИО) № 3577/92, когато е приложимо.

5. Настоящото решение не се прилага за държавна помощ във вид на компенсация за обществени услуги, предоставена на предприятия в областта на наземния транспорт.

Член 3

Съвместимост и освобождаване от изискването за уведомяване

Държавната помощ във вид на компенсация за извършване на обществена услуга, която изпълнява условията, посочени в настоящото решение, е съвместима с вътрешния пазар и се освобождава от задължението за предварително уведомяване, предвидено в член 108, параграф 3 от Договора, при условие че тя също съответства на изискванията, произтичащи от Договора или от секторното законодателство на Съюза.

Член 4

Възлагане

Извършването на услугата от общ икономически интерес се възлага на съответното предприятие чрез един или повече актове, чиято форма може да се определя от всяка държава-членка. В акта или актовете се включва, по-специално:

а) съдържанието и продължителността на задълженията за обществена услуга;

б) предприятието и където е приложимо — съответната територия;

- в) същността на всички изключителни или специални права, предоставени на предприятието от предоставящия орган;
- г) описание на компенсационния механизъм и параметрите за изчисляване, контролиране и преглед на компенсацията;
- д) мерките за избягване и възстановяване на свръхкомпенсации; и
- е) позоваване на настоящото решение.

Член 5

Компенсация

1. Размерът на компенсацията не надвишава това, което е необходимо за покриване на нетния разход, направен при изпълнение на задълженията за обществена услуга, включително разумна печалба.

2. Нетният разход може да се изчисли като разликата между разходите, определени в параграф 3, и приходите, определени в параграф 4. Като алтернатива, той може да се изчисли като разликата между нетния разход, понесени от предприятието при изпълнение на задължението за обществена услуга, и нетния разход или печалба на същото предприятие, когато функционира без задължение за обществена услуга.

3. Разходите, които трябва да се отчитат, съдържат всички разходи, направени при извършването на услугата от общ икономически интерес. Те се изчисляват въз основа на общоприети счетоводни принципи, както следва:

- а) когато дейностите на въпросното предприятие се ограничават до услугата от общ икономически интерес, могат да се отчетат всички разходи на това предприятие;
- б) когато предприятието извършва също така дейности, попадащи извън обхвата на услугата от общ икономически интерес, се отчитат само разходите, свързани с услугата от общ икономически интерес;
- в) разходите, определени за услугата от общ икономически интерес, могат да включват всички преки разходи, направени при извършването на услугата от общ икономически интерес, и подходящ дял от разходите, които са общи както за услугата от общ икономически интерес, така и за другите дейности;

- г) разходите, свързани с инвестиции, особено във връзка с инфраструктурата, могат да бъдат отчетени, когато е необходимо, за извършването на услугата от общ икономически интерес.

4. Приходът, който трябва да се вземе предвид, включва най-малко всички приходи, получени от услугата от общ икономически интерес, независимо дали приходите са определени като държавна помощ по смисъла на член 107 от Договора. Ако въпросното предприятие притежава специални или изключителни права, свързани с дейности, различни от услуга от общ икономически интерес, за която е предоставена помощта, които генерират печалба, надвишаваща разумната печалба, или се ползва от други предимства, предоставени от държавата, те следва да бъдат включени в неговия приход, независимо от класифицирането им за целите на член 107 от Договора. Съответната държава-членка може да реши, че печалбите, натрупани от други дейности извън обхвата на въпросната услуга от общ икономически интерес, трябва да бъдат прехвърлени изцяло или частично за финансирането на услугата от общ икономически интерес.

5. За целите на настоящото решение „разумна печалба“ означава процентът на възвръщаемост на капитала, който би бил изискван от типично предприятие, което обмисля дали да предоставя или не услуга от общ икономически интерес за целия срок на възлагането, като се взема предвид равнището на риска. „Процентът на възвръщаемост на капитала“ означава вътрешният процент на възвръщаемост, който предприятието получава от инвестирания капитал за периода на възлагане. Равнището на риска зависи от съответния сектор, вида на услугата и характеристиките на компенсацията.

6. Когато се определя какво означава разумна печалба, държавите-членки могат да въведат стимулиращи критерии, свързани по-специално с качеството на предоставената услуга и ползите от производствената ефективност. Увеличената ефективност не е за сметка на качеството на предоставената услуга. Възнаграждението за постигната увеличена производствена ефективност се определя на такова равнище, че да се позволи балансираното ѝ споделяне между предприятието и държавата-членка и/или потребителите.

7. За целите на настоящото решение процент на възвръщаемост на капитала, който не надхвърля съответния суапов процент плюс 100 базисни пункта, се смята за разумен при всички положения. Съответният суапов процент е суаповият процент, чиито падеж и валута съответстват на продължителността и валутата на акта за възлагане. Когато предоставянето на услуга от общ икономически интерес не е свързано със значителен търговски или договорен риск, по-специално когато нетният разход, направен при предоставянето на услуга от общ икономически интерес, е като цяло напълно компенсиран *ex post*, разумната печалба не може да надхвърля съответния суапов процент плюс 100 базисни пункта.

8. Когато поради специфични обстоятелства не е уместно да се използва процентът на възвръщаемост на капитала, държавите-членки могат да разчитат на други показатели за равнището на печалбата, освен процента на възвръщаемост на капитала, за да определят каква следва да бъде разумната печалба, като средната възвръщаемост на собствения капитал, възвръщаемостта на вложения капитал, възвръщаемостта на активите или възвръщаемостта на продажбите. „Възвръщаемостта“ означава приходите преди лихви и данъци за годината. Средната възвръщаемост се получава, като се използва сконтовият коефициент за продължителността на договора, както е уточнено в съобщението на Комисията относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти⁽¹⁾. Какъвто и показател да се избере, държавата-членка трябва да е в състояние да предостави на Комисията при поискване доказателства, че печалбата не надхвърля това, което се изисква от типично предприятие, което обмисля дали да предоставя или не услуга от общ икономически интерес, например като предостави информация за постигнатата възвръщаемост при подобен тип договори, възложени при конкурентни условия.

9. Когато предприятието извършва дейности, които попадат както в обхвата на услугата от общ икономически интерес, така и извън него, вътрешните му сметки трябва да показват разходите и приходите, свързани с услугата от общ икономически интерес, отделно от тези за останалите услуги, както и параметрите за разпределяне на тези разходи и приходи. Разходите, свързани с други дейности извън обхвата на услугата от общ икономически интерес, покриват всички преки разходи, съответна част от общите разходи и адекватна възвръщаемост на капитала. Във връзка с тези разходи не се предоставя никаква компенсация.

10. Държавите-членки изискват съответното предприятие да върне обратно всички получени свръхкомпенсации.

Член 6

Контрол на свръхкомпенсацията

1. Държавите-членки гарантират, че компенсацията, предоставена за извършване на услуга от общ икономически интерес, отговаря на изискванията, посочени в настоящото решение, и по-специално че предприятието не получава компенсация над сумата, определена в съответствие с член 5. При поискване от страна на Комисията те представят доказателства за това. Те извършват редовни проверки или осигуряват тяхното извършване най-малко на всеки три години през периода на възлагане и в края на този период.

2. Когато предприятие е получило компенсация над сумата, определена в съответствие с член 5, държавата-членка изисква съответното предприятие да върне обратно всички получени свръхкомпенсации. Параметрите за изчисляване на компенсациите се актуализират в бъдеще. Когато сумата на свръхкомпенсацията не надвишава 10 % от сумата на средната годишна

компенсация, тази свръхкомпенсация може да се пренесе към следващия период и да се приспадне от сумата на компенсацията, платима във връзка с този период.

Член 7

Прозрачност

За компенсациите, надхвърлящи 15 млн. EUR, предоставени на предприятие, което извършва и дейности извън обхвата на услугата от общ икономически интерес, съответната държава-членка публикува следната информация в интернет или по друг подходящ начин:

- а) актът на възлагане или обобщение, в което се съдържат елементите, изброени в член 4;
- б) размерът на помощта, предоставена на предприятието, на годишна основа.

Член 8

Наличност на информация

Държавите-членки съхраняват за срока на възлагането и най-малко за срок от десет години, считано от края на срока на възлагане, цялата информация, необходима за определяне на съвместимостта на предоставената компенсация с настоящото решение.

При писмено искане на Комисията държавите-членки ѝ предоставят цялата информация, която Комисията счита за необходима, за да реши дали мерките за компенсация, които са в сила, са съвместими с настоящото решение.

Член 9

Доклади

На всеки две години всяка държава-членка представя на Комисията доклад за изпълнението на настоящото решение. В доклада се представя подробен преглед на прилагането на настоящото решение за различните категории услуги, посочени в член 2, параграф 1, включително:

- а) описание на прилагането на настоящото решение към услугите, попадащи в приложното му поле, включително дейностите, извършвани от самото предприятие;
- б) общия размер на помощта, предоставена в съответствие с настоящото решение, с разбивка по икономически сектори на получателите;

⁽¹⁾ ОВ С 14, 19.1.2008 г., стр. 6.

в) посочване на това, дали прилагането на настоящото решение е довело за определен вид услуга до трудности или оплаквания от трети страни;

и

г) всяка друга информация относно прилагането на настоящото решение, изисквана от Комисията, която ще бъде своевременно уточнена, преди да бъде представен докладът.

Първият доклад се представя до 30 юни 2014 г.

Член 10

Преходни разпоредби

Настоящото решение се прилага за индивидуална помощ и схеми за помощ, както следва:

а) всяка схема за помощ, въведена преди влизането в сила на настоящото решение, която е била в съответствие с вътрешния пазар и е била освободена от изискването за уведомяване в съответствие с Решение 2005/842/ЕО, продължава да бъде съвместима с вътрешния пазар и да бъде освободена от изискването за уведомяване за допълнителен срок от две години;

б) всяка помощ, предоставена преди влизането в сила на настоящото решение, която не е била съвместима с

вътрешния пазар, нито освободена от изискването за уведомяване в съответствие с Решение 2005/842/ЕО, но отговаря на посочените в настоящото решение условия, е съвместима с вътрешния пазар и се освобождава от изискването за предварително уведомяване.

Член 11

Отмяна

Решение 2005/842/ЕО се отменя.

Член 12

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на 31 януари 2012 г.

Член 13

Адресати

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2011 година.

За Комисията

Joaquín ALMUNIA

Заместник-председател